Europa-Parlamentet
2019-2024

Udvalget om Beskæftigelse og Sociale Anliggender

2023/2116(INI)

7.12.2023

UDKAST TIL BETÆNKNING

om det europæiske semester for samordning af de økonomiske politikker: beskæftigelsesmæssige og sociale prioriteter for 2024
(2023/2116(INI))

Udvalget om Beskæftigelse og Sociale Anliggender

Ordfører: Dragoş Pîslaru

INDHOLD

Side

FORSLAG TIL EUROPA-PARLAMENTETS BESLUTNING 3

FORSLAG TIL EUROPA-PARLAMENTETS BESLUTNING

om det europæiske semester for samordning af de økonomiske politikker: beskæftigelsesmæssige og sociale prioriteter for 2024
(2023/2116(INI))

Europa-Parlamentet,

– der henviser til artikel 3 i traktaten om Den Europæiske Union,

– der henviser til artikel 9 og 149 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF),

– der henviser til Kommissionens meddelelse af 21. november 2023 med titlen "Årlig undersøgelse af bæredygtig vækst 2024" (COM(2023)0901),

– der henviser til Kommissionens forslag af 21. november 2023 om en fælles rapport om beskæftigelsen fra Kommissionen og Rådet (COM(2023)0904),

– der henviser til Kommissionens henstilling af 21. november 2023 med henblik på Rådets henstilling om den økonomiske politik i euroområdet (COM(2023)0903),

– der henviser til Kommissionens meddelelse af 21. november 2023 med titlen "Rapport om varslingsmekanismen 2024" (COM(2023)0902),

– der henviser til Kommissionens meddelelse af 21. november 2023 om udkastene til budgetplaner for 2024: Samlet vurdering (COM(2023)0900),

– der henviser til den europæiske søjle for sociale rettigheder, som blev proklameret af Rådet, Parlamentet og Kommissionen i november 2017,

– der henviser til Kommissionens meddelelse af 9. november 2022 med titlen "Meddelelse om retningslinjer for en reform af rammen for økonomisk styring i EU" (COM(2022)0583),

– der henviser til Kommissionens forslag af 26. april 2023 til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om effektiv samordning af de økonomiske politikker og multilateral budgetovervågning og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 (COM(2023)0240),

– der henviser til forretningsordenens artikel 54,

– der henviser til betænkning fra Udvalget om Beskæftigelse og Sociale Anliggender (A9-0000/2023),

A. der henviser til, at EU's arbejdsmarked ifølge Kommissionens økonomiske efterårsprognose 2023 fortsat klarede sig godt i første halvdel af 2023 på trods af afmatningen i den økonomiske vækst; der henviser til, at væksten i beskæftigelsen i EU forventes at ligge på 1,0 % i år med en forventet nedgang til 0,4 % i både 2024 og 2025;

der henviser til, at arbejdsløsheden i EU forventes at forblive stort set stabil på 6,0 % i 2023 og 2024 og falde til 5,9 % i 2025;

B. der henviser til, at det i den årlige undersøgelse af bæredygtig vækst for 2024 fremhæves, at disse på trods af markante lønstigninger i EU i 2022 og begyndelsen af 2023 holdt sig under de høje inflationsrater og resulterede i reduceret købekraft, hvilket påvirkede de lavere indkomster mest; der henviser til, at reallønnen i EU faldt med 3,7 % i 2022, hvilket øgede risikoen for fattigdom blandt personer i arbejde; der henviser til, at reallønnen forventes at stige fra næste år som følge af fortsat nominel lønvækst og faldende inflation;

C. der henviser til, at det i Kommissionens økonomiske efterårsprognose 2023 understreges, at usikkerheden og de nedadrettede risici for de økonomiske udsigter er steget i de seneste måneder og at transmissionen af pengestramninger kan påvirke den økonomiske aktivitet i længere og højere grad end forventet i denne prognose, da en tilpasning af virksomhedernes, husholdningernes og regeringernes finanser til de høje rentesatser kan vise sig at være mere udfordrende;

D. der henviser til, at den digitale og grønne omstilling kan have en betydelig indvirkning på miljøet og de berørte personer, men også på økonomien, herunder arbejdsmarkedet;

E. der henviser til, at finanspolitikken med hensyn til den generelle undtagelsesklausul i stabilitets- og vækstpagten, som udløber ved udgangen af 2023, skal støtte pengepolitikken med henblik på at reducere inflationen og sikre finanspolitisk holdbarhed og samtidig skabe tilstrækkelig plads til yderligere investeringer, herunder investeringer i social infrastruktur og sociale tjenester og støtte til langsigtet vækst;

F. der henviser til, at den fælles beskæftigelsesrapport for 2024 indeholder en første vurdering af medlemsstaternes status med hensyn til de tre overordnede mål for 2030 og viser følgende: gode fremskridt hen imod beskæftigelsesmålet med et beskæftigelsesniveau på 74,6 %, men med betydelige forskelle alt efter køn og alder; fremskridt for de fleste medlemsstater hen imod deres nationale mål for fattigdomsbekæmpelse, mens andre bevæger sig i den modsatte retning; et behov for betydelige fremskridt for at nå EU's overordnede mål om, at 60 % af alle voksne skal deltage i læring hvert år i EU senest i 2030, fra et lavt niveau på 37,4 % i 2016;

G. der henviser til, at medtagelsen af en ramme for social konvergens i det europæiske semester bør fremme opadgående social konvergens og bør forbedre vurderingen og overvågningen af den beskæftigelsesmæssige og sociale udvikling i medlemsstaterne og EU ved at identificere risici for opadgående konvergens for medlemsstaterne i den fælles beskæftigelsesrapport baseret på nøgleindikatorerne på den sociale resultattavle og gennem Kommissionens offentliggørelse af rapporter om social konvergens for de medlemsstater, der anses for at stå over for risici for opadgående social konvergens;

H. der henviser til, at kvalificerede arbejdstagere, der kan imødekomme de arbejdsmarkeds- og uddannelsesmæssige krav og kravene til livslang læring, er af afgørende betydning for at kunne sikre bæredygtig vækst, øget innovation og konkurrenceevne samt en bæredygtig og retfærdig omstilling af EU's økonomi;

I. der henviser til, at antallet af personer over 65 år stiger hurtigt som følge af den demografiske aldring, og at et stigende antal kritiske job samtidig ikke kan finde egnede

kandidater til at besætte åbne stillinger, hvilket fører til et fald i antallet af ansatte, der finansierer den sociale velfærdsmodel i EU;

J. der henviser til, at Parlamentet gentagne gange har understreget betydningen af, at det inddrages korrekt i processen med det europæiske semester og dialogen på en regelmæssig og struktureret måde for at øge gennemsigtigheden, den demokratiske ansvarlighed og ejerskabet af de beslutninger, der træffes, navnlig gennem en økonomisk og social dialog;

1. understreger, at nogle af målene for bæredygtig økonomisk vækst skal være at sikre en inklusiv socioøkologisk og digital omstilling af vores økonomier for at forebygge sociale, økonomiske, digitale og miljømæssige ubalancer ved at bekæmpe fattigdom, mindske uligheder og skabe anstændige job med passende lønninger og arbejdsvilkår, samtidig med at der sikres overensstemmelse med målene for bæredygtig udvikling og den europæiske søjle for sociale rettigheder, samt for at styrke den økonomiske, sociale og territoriale samhørighed;

2. understreger betydningen af ajourførte oplysninger om arbejdsmarkedet og af udbuddet og efterspørgslen af færdigheder på beskæftigelsesmæssigt, sektorielt og regionalt plan for at bistå med afdækning og forudsigelse af relevante beskæftigelsesspecifikke og tværgående færdighedsbehov;

3. understreger behovet for i overensstemmelse med lokale og regionale behov at investere betydeligt i mennesker og for at tilbyde inkluderende og subsidieret uddannelse og erhvervsuddannelse af høj kvalitet på områder, hvor der er behov for færdigheder og kompetencer samt hvor arbejdsmarkedet og de fremtidsorienterede sektorer oplever efterspørgsel; understreger endvidere behovet for at afhjælpe misforholdet mellem udbudte og efterspurgte kvalifikationer og manglen på arbejdskraft; understreger behovet for at sikre, at arbejdstagerne er klar til den grønne og den digitale omstilling, at de kan drage fordel af mulighederne for ny beskæftigelse eller karriereudvikling og at uddannelses- og erhvervsuddannelsesprogrammerne er i overensstemmelse med planetens, økonomiens og samfundets behov i fremtiden;

4. fremhæver behovet for at overveje fordelingen af kvalitetsbeskæftigelse i samfundet som følge af udbredelsen af fattigdom og social udstødelse blandt visse grupper med henblik på bedre at udforme skræddersyede aktiverings- og inklusionspolitikker; understreger betydningen af at lægge særlig vægt på den yngre generation, som stadig har vanskeligt ved at komme ind på arbejdsmarkedet, og på børn, der har en større risiko for at blive ramt af fattigdom og social udstødelse; insisterer i denne forbindelse på behovet for bedre at vurdere virkningen af de nuværende politikker med henblik på at øge medlemsstaternes kapacitet til at fremme opadgående social konvergens;

5. minder om, at skabelsen af job af høj kvalitet og gennemførelsen af fastholdelsesstrategier er den bedste måde at tiltrække en kvalificeret arbejdsstyrke og opfordrer arbejdsgiverne til at investere i deres arbejdstagere; fremhæver, at ansættelsesproblemer og mangel på arbejdskraft er særligt fremtrædende i sektorer med udfordrende arbejdsvilkår og dårlig jobkvalitet; fremhæver, at det derfor er afgørende at skabe velbetalte job af høj kvalitet, der forbedrer livskvaliteten;

6. støtter forhøjelsen af de EU-midler, der er afsat til sociale mål, og fremme af fremtidsorienterede investeringer med fokus på den retfærdige grønne og digitale

omstilling med en stærk social dimension, herunder ligestilling mellem kønnene og lige adgang til væsentlige tjenester såsom uddannelse, sundhed og digital infrastruktur; understreger, at finansielle instrumenter på alle niveauer skal blive mindre fragmenterede og mere blandede og bundtede;

7. mener, at de europæiske finanspolitiske regler bør give mulighed for de nødvendige offentlige investeringer og finansiering af den retfærdige omstilling til en kulstofneutral økonomi samt for en korrekt gennemførelse af principperne i den europæiske søjle for sociale rettigheder; understreger, at selv om der er behov for at nedbringe den offentlige gæld inden for en rimelig tidsramme, har mindre eller mere forgældede medlemsstater brug for mere fleksible individuelle tilpasningsstier, der giver dem tilstrækkeligt finanspolitisk råderum til at foretage de investeringer og reformer, der er nødvendige for en socialt retfærdig grøn og digital omstilling på en måde, der ikke lader nogen i stikken;

8. minder medlemsstaterne om deres tilsagn om at gennemføre reformer og foretage investeringer, der har en social indvirkning og bidrager til EU's økonomiske, sociale og territoriale samhørighed og bæredygtig og inklusiv vækst, samt bidrage til gennemførelsen af den europæiske søjle for sociale rettigheder gennem deres nationale genopretnings- og resiliensplaner; opfordrer i denne forbindelse til, at den europæiske søjle for sociale rettigheder integreres i alle EU-fonde gennem indførelse af social konditionalitet i deres tildelingsregler som en del af finansforordningen[1], der dækker EU's almindelige budget[1];

9. noterer sig Kommissionens forslag til nye forordninger i forbindelse med revisionen af rammen for økonomisk styring fra april 2023 for at styrke gældsbæredygtigheden og fremme bæredygtig og inklusiv vækst gennem investeringer og reformer, herunder finanspolitiske tilpasningsstier, der giver mulighed for sociale investeringer; opfordrer Kommissionen til at vurdere, hvilke udgifter og investeringer, der er nødvendige for at nå de langsigtede socioøkonomiske mål for at opfylde milepælene i de nationale genopretnings- og resiliensplaner; opfordrer Kommissionen til at foreslå et nyt system til beregning af uforholdsmæssigt store underskud baseret på denne vurdering med henblik på at øge retfærdigheden i løbet af den grønne og den digitale omstilling, den sociale modstandsdygtighed og gennemførelsen af den europæiske søjle for sociale rettigheder og samtidig sikre bæredygtigheden i de offentlige finanser i medlemsstaterne;

10. opfordrer Kommissionen til at udvikle en økonomisk styringsarkitektur i EU baseret på gennemsigtighed, ansvarlighed, solidaritet, integration, social retfærdighed, konvergens, ligestilling mellem kønnene, offentlige tjenester af høj kvalitet, herunder et offentligt uddannelsessystem for alle, beskæftigelse af høj kvalitet og bæredygtig udvikling;

11. glæder sig over, at den multilaterale overvågningsprocedure, der er fastsat i artikel 148, stk. 4, i TEUF, for første gang med henblik på at fremme opadgående social konvergens er blevet suppleret af et system for tidlig varsling inden for det europæiske semester

[1] Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU, Euratom) 2018/1046 af 18. juli 2018 om de finansielle regler vedrørende Unionens almindelige budget, om ændring af forordning (EU) nr. 1296/2013, (EU) nr. 1301/2013, (EU) nr. 1303/2013, (EU) nr. 1304/2013, (EU) nr. 1309/2013, (EU) nr. 1316/2013, (EU) nr. 223/2014, (EU) nr. 283/2014 og afgørelse nr. 541/2014/EU og om ophævelse af forordning (EU, Euratom) nr. 966/2012 (EUT L 193 af 30.7.2018, s. 1).

gennem en ramme for social konvergens, der kan tilskynde til korrektion af de risici for den sociale konvergens, der er identificeret ved hjælp af nøgleindikatorerne på den sociale resultattavle og gennem rapporter om social konvergens, der offentliggøres af Kommissionen; fremhæver betydningen af at medtage risici for sociale forskelle i de landespecifikke henstillinger, navnlig de risici, der vedrører menneskers tidlige udvikling og som kan have langvarige konsekvenser for den enkelte, såsom lige adgang til uddannelse og sundhedspleje af høj kvalitet, og fremhæver betydningen af at tage dem i betragtning ved fastlæggelsen af finanspolitiske tilpasningsstier;

12. opfordrer til en mere demokratisk proces med det europæiske semester, hvor Parlamentet er stærkt involveret i fastsættelsen af navnlig prioriteter for den makroøkonomiske politik og den sociale politik; mener, at en grundigt revideret proces for det europæiske semester bør følge den almindelige lovgivningsprocedure, således at Rådet og Parlamentet begge skal give deres godkendelse;

13. bekræfter på ny den rolle, som arbejdsmarkedets parter spiller med hensyn til at styrke den sociale dialog, og mener, at revisionen af processen med det europæiske semester bør fremme yderligere dialog med de relevante interessenter, navnlig relevante arbejdsmarkedsparter og civilsamfundsorganisationer, om de vigtigste politiske spørgsmål, hvor det er relevant, i overensstemmelse med bestemmelserne i TEUF og nationale retlige og politiske ordninger;

14. pålægger sin formand at sende denne beslutning til Rådet og Kommissionen.